

Rolnummer 4533
Arrest nr. 110/2009 van 9 juli 2009

A R R E S T

In zake : de prejudiciële vraag over artikel 162*bis* van het Wetboek van strafvordering, zoals ingevoegd bij artikel 9 van de wet van 21 april 2007 betreffende de verhaalbaarheid van de erelonen en de kosten verbonden aan de bijstand van een advocaat, gesteld door de Politierechtbank te Antwerpen.

Het Grondwettelijk Hof,

samengesteld uit de voorzitters M. Bossuyt en M. Melchior, en de rechters P. Martens, E. De Groot, L. Lavrysen, A. Alen, J.-P. Snappe, J.-P. Moerman, E. Derycke en J. Spreutels, bijgestaan door de griffier P.-Y. Dutilleux, onder voorzitterschap van voorzitter M. Bossuyt,

wijst na beraad het volgende arrest :

*

* *

I. *Onderwerp van de prejudiciële vraag en rechtspleging*

Bij vonnis van 9 oktober 2008 in zake het openbaar ministerie tegen André Selleslach en Godelieve Hölscher, in zake Godelieve Hölscher tegen André Selleslach en in zake de nv « Mercator Verzekeringen », waarvan de expeditie ter griffie van het Hof is ingekomen op 17 oktober 2008, heeft de Politierechtbank te Antwerpen de volgende prejudiciële vraag gesteld :

« Schendt artikel 162*bis* Wetboek van strafvordering, zoals ingevoerd door de wet van 21 april 2007, het gelijkheidsbeginsel, zoals vastgelegd in artikel 10 en 11 van de Grondwet, doordat het niet voorzien is dat in een vonnis uitgesproken door een strafrechtbank tot het betalen aan de vrijwillig tussenkomende partij van de rechtsplegingsvergoeding ingeval van vrijspraak van de rechtstreeks gedaagde - verzekerde van de vrijwillig tussenkomende partij - terwijl diezelfde vrijwillig tussenkomende partij in een vonnis uitgesproken door een burgerlijke rechtbank wel aanspraak zou kunnen maken op de betaling van de rechtsplegingsvergoeding, zodra ze zou aanzien worden als in het gelijkgestelde partij ? ».

De Ministerraad heeft een memorie ingediend.

Op de openbare terechtzitting van 11 maart 2009 :

- is verschenen : Mr. J. Mosselmans *loco* Mr. P. Peeters, advocaten bij de balie te Brussel, voor de Ministerraad;

- hebben de rechters-verslaggevers A. Alen en J.-P. Moerman verslag uitgebracht;

- is de voornoemde advocaat gehoord;

- is de zaak in beraad genomen.

De bepalingen van de bijzondere wet van 6 januari 1989 met betrekking tot de rechtspleging en het gebruik van de talen werden toegepast.

II. *De feiten en de rechtspleging in het bodemgeschil*

Naar aanleiding van een verkeersongeval dat zich op 18 november 2007 heeft voorgedaan, heeft het openbaar ministerie André Selleslach en Godelieve Hölscher voor de Politierechtbank te Antwerpen gedaagd. De tweede gedaagde heeft tevens de eerste gedaagde rechtstreeks gedagvaard voor diezelfde Rechtbank. De nv « Mercator Verzekeringen » is als verzekeraar van André Selleslach vrijwillig in de zaak tussengekomen.

In het kader van die procedure stelt de verwijzende rechter de voormelde prejudiciële vraag.

III. *In rechte*

- A -

A.1. De Ministerraad wijst erop dat uit artikel 79 van de wet van 25 juni 1992 op de landverzekeringsovereenkomst voortvloeit dat de verzekeraar, vanaf het ogenblik dat hij tot het geven van dekking is gehouden en voor zover deze wordt aangevoerd, verplicht is zich achter de verzekerde te stellen binnen de grenzen van de dekking. Hij voegt hieraan toe dat, wanneer de belangen van de verzekeraar en van de verzekerde niet samenvallen, de verzekeraar niet de leiding van het geschil op zich mag nemen, maar hij wel vrijwillig kan tussenkomen.

A.2. De Ministerraad verwijst vervolgens naar artikel 89, § 2, van de voormelde wet van 25 juni 1992, dat bepaalt dat de verzekeraar vrijwillig kan tussenkomen in een geding dat door de benadeelde tegen de verzekerde is ingesteld. Hij wijst erop dat luidens paragraaf 5 van die bepaling de verzekeraar, wanneer het geding tegen de verzekerde is ingesteld voor het strafgerecht, vrijwillig kan tussenkomen onder dezelfde voorwaarden als zou de vordering voor het burgerlijk gerecht zijn gebracht.

A.3. De Ministerraad voert aan dat, vermits de verzekeraar voor de strafrechter kan tussenkomen onder dezelfde voorwaarden als zou de vordering voor het burgerlijk gerecht zijn gebracht, die rechter een rechtsplegingsvergoeding kan toekennen aan de vrijwillig tussengekomen verzekeraar die in het gelijk wordt gesteld. Bijgevolg is, volgens de Ministerraad, het verschil in behandeling onbestaande en dient de prejudiciële vraag ontkennend te worden beantwoord.

- B -

B.1.1. Artikel 162*bis* van het Wetboek van strafvordering, zoals ingevoegd bij artikel 9 van de wet van 21 april 2007 betreffende de verhaalbaarheid van de erelonen en de kosten verbonden aan de bijstand van een advocaat, bepaalt :

« Ieder veroordelend vonnis, uitgesproken tegen de beklaagde en tegen de personen die voor het misdrijf burgerrechtelijk aansprakelijk zijn, veroordeelt hen tot het betalen aan de burgerlijke partij van de rechtsplegingsvergoeding bedoeld in artikel 1022 van het Gerechtelijk Wetboek.

De burgerlijke partij die rechtstreeks heeft gedagvaard en die in het ongelijk wordt gesteld, zal veroordeeld worden tot het aan de beklaagde betalen van de vergoeding bedoeld in artikel 1022 van het Gerechtelijk Wetboek. De vergoeding wordt bepaald door het vonnis ».

B.1.2. De verwijzende rechter vraagt of die bepaling bestaanbaar is met de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, in zoverre ze niet erin voorziet dat de vrijwillig tussenkomende partij voor een strafgerecht een rechtsplegingsvergoeding ontvangt wanneer de rechtstreeks gedaagde - verzekerde van de vrijwillig tussenkomende partij - wordt vrijgesproken, terwijl krachtens artikel 1022 van het Gerechtelijk Wetboek de vrijwillig tussenkomende partij voor een burgerlijk gerecht wel een dergelijke vergoeding ontvangt wanneer ze de in het gelijk gestelde partij is.

B.2. De prejudiciële vraag heeft betrekking op het verschil in behandeling dat zou bestaan tussen de vrijwillig tussenkomende partij in een burgerlijke procedure dan wel in een strafprocedure. In de zaak voor de verwijzende rechter is die tussenkomende partij voor het strafgerecht een verzekeraar die tussenkomt in het geding dat tegen zijn verzekerde, de beklaagde, is ingesteld. Het Hof beperkt zijn onderzoek tot die hypothese.

B.3. De prejudiciële vraag heeft betrekking op de beperking tot uitsluitend de beklaagde van de regel vervat in artikel 162*bis* van het Wetboek van strafvordering, volgens welke de burgerlijke partij die rechtstreeks heeft gedagvaard en die in het ongelijk wordt gesteld, zal worden veroordeeld tot het betalen van een rechtsplegingsvergoeding.

B.4. In de parlementaire voorbereiding van de voormelde wet van 21 april 2007 wordt aangegeven dat in de toepassing van de verhaalbaarheid voor de strafgerechten is voorzien omdat het « meer conform [leek] te zijn met de principes van gelijkheid en niet-discriminatie dat men de rechtsonderhorigen die het herstel vragen van schade voor een burgerlijke dan wel voor een strafrechtelijke rechtbank, gelijk zou behandelen », en dat het voorstel om de regeling van de verhaalbaarheid uit te breiden tot de relaties tussen de beklaagde en de burgerlijke partij in overeenstemming was met het advies van de Ordes van advocaten en dat van de Hoge Raad voor de Justitie (*Parl. St.*, Kamer, 2006-2007, DOC 51-2891/002, pp. 5-6). Het was de bedoeling van de wetgever om de rechtsonderhorigen gelijk te behandelen, ongeacht of zij voor een burgerlijke rechtbank, dan wel voor een strafrechtbank verschenen (*Parl. St.*, Senaat, 2006-2007, nr. 3-1686/4, pp. 8-9).

B.5. Artikel 89, § 5, van de wet van 25 juni 1992 op de landverzekeringsovereenkomst bepaalt :

« Wanneer het geding tegen de verzekerde is ingesteld voor het strafgerecht, kan de verzekeraar door de benadeelde of door de verzekerde in de zaak worden betrokken en kan hij vrijwillig tussenkomen, onder dezelfde voorwaarden als zou de vordering voor het burgerlijk gerecht gebracht zijn, maar het strafgerecht kan geen uitspraak doen over de rechten die de verzekeraar kan doen gelden tegenover de verzekerde of de verzekeringsnemer ».

B.6. Krachtens artikel 601*bis* van het Gerechtelijk Wetboek neemt de politierechtbank kennis van alle vorderingen tot vergoeding van schade ontstaan uit een verkeersongeval.

B.7. Ook al voorziet artikel 162*bis* van het Wetboek van strafvordering niet expliciet in die hypothese (zie Cass., 4 maart 2009, P.08.1682.F), kan, wanneer de beklaagde wordt vrijgesproken, de politierechtbank die zitting houdt in strafzaken, met toepassing van artikel 89, § 5, van de wet van 25 juni 1992 een rechtsplegingsvergoeding toekennen aan de verzekeraar die vrijwillig tussenkomt in het geding dat tegen de verzekerde is ingesteld, voor zover zij van oordeel is dat zij aan die partij een dergelijke vergoeding zou toekennen wanneer zij zitting houdt in burgerlijke zaken.

B.8. Uit hetgeen voorafgaat, volgt dat het in de prejudiciële vraag vermelde verschil in behandeling niet bestaat.

B.9. De prejudiciële vraag dient ontkennend te worden beantwoord.

Om die redenen,

het Hof

zegt voor recht :

Artikel 162*bis* van het Wetboek van strafvordering, ingevoegd bij artikel 9 van de wet van 21 april 2007 betreffende de verhaalbaarheid van de erelonen en de kosten verbonden aan de bijstand van een advocaat, schendt de artikelen 10 en 11 van de Grondwet niet.

Aldus uitgesproken in het Nederlands en het Frans, overeenkomstig artikel 65 van de bijzondere wet van 6 januari 1989, op de openbare terechtzitting van 9 juli 2009.

De griffier,

De voorzitter,

P.-Y. Dutilleux

M. Bossuyt